

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 540 | י"א אדר ב' תשע"א | 17.3.11 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kav-lahinuch.co.il | מו"ל ועורכת: סיגל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: היסמין 1 רמת אפעל | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

לאחר עשר שנים של קיפאון; משרד החינוך חוזר למודל הניהול העצמי בבתי"ס היסודיים

את התקציבים המגיעים לביה"ס ממקורות שונים. בהודעת משה"ח לא מוזכר כי מדובר בחזרה למודל שהחל כניסוי במערכת החינוך כבר בשנת 1996. לתוכנית הניהול העצמי הצטרפו עד שנת 2001 כ-680 בתי"ס יסודיים ברחבי הארץ. ב-2001 הקפיאה שרת החינוך דאז, לימור לבנת, את המשך התרחבות התוכנית, שהייתה אמורה לכלול את כל בתי"ס היסודיים.

(המשך בעמ' 2)

מסמך חדש של מרכז טאוב; בניגוד למקובל קיימת יציבות ואף עלייה בהישגי התלמידים בעשור האחרון

לשנן כמויות גדולות של חומר לימוד, אלא את יכולתם להתמודד עם שאלות ברמת קושי גבוהה, את הבנת חומר הלימוד וכושר הביטוי. המסמך מסכם, כי מערכת החינוך אמנם נמצאת במשבר, אך אין הוא מתבטא בהישגי התלמידים אלא בתהליך ההתפוררות של המערכת לתת-יחידות - המונחות על ידי מערכות ערכים שונות, חדירת מרכיבים של הפרטה והתבדלות, והתגברות פריקת העול והאלימות בקרב התלמידים.

הממשלה אישרה השבוע הצעת החלטה של שר החינוך, גדעון סער, להנהגת ניהול עצמי בבתי"ס היסודיים. על פי ההחלטה, החל משנת הלימודים הבאה, תשע"ב, יתחיל פיילוט של התוכנית בבתי"ס יסודיים במחוזות דרום ותל אביב. לא הוחלט עדיין כמה בתי"ס ישתתפו בניסוי או על גובה התקציב שיוקצה לו. מטרת הפרויקט היא להרחיב את סמכויות מנהלי בתי"ס, לאפשר להם גמישות בניהול התקציב ולאגם

בעשור האחרון לא חלה ירידה בהישגי התלמידים בישראל ובחלק מהתחומים אף חלה עלייה. כך קובע מסמך חדש של מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל, בנושא "האם הישגי מערכת החינוך בישראל הורעו בשנים האחרונות?". המסמך כולל השוואות בפילוחים שונים של הישגי התלמידים בישראל במבחנים הארציים והבינלאומיים, במשך למעלה מעשור. מההשוואות עולה, כי ההישגים בחלק מהמבחנים נשארו יציבים בתקופה זו ובחלקם אף השתפרו.

כך, למשל, משווה המסמך את תוצאות בחינות הבגרות בין 1995 ל-2009 במספר מקצועות. בהשוואה במתמטיקה נמצא, כי בתקופה זו עלה שיעור התלמידים הנבחנים מ-56% ל-64% ושיעור התלמידים העוברים את הבחינה בהצלחה - מ-51% ל-62%. כמו כן עלה שיעור התלמידים המצטיינים בבגרות במתמטיקה - מ-6% ל-27% מקרב התלמידים בשנתונים הנבחנים.

בבחינת הבגרות באנגלית עלה בתקופת זו שיעור הנבחנים מ-57% ל-75% משכבת הגיל, שיעור העוברים את הבחינה בהצלחה - מ-51% ל-68%, ושיעור התלמידים המצטיינים מ-9% ל-31%. בבחינת הבגרות בפזיקה עלה שיעור התלמידים הנבחנים מ-9% ל-12%. כל התלמידים עברו בהצלחה את הבחינה. שיעור התלמידים המצטיינים בבגרות בפזיקה עלה מ-4% ל-6%.

עוד עולה מהמסמך, כי בין השנים 1997 ל-2009 עלה שיעור התלמידים הניגשים לבחינת בגרות הכוללת מעל ל-31 יחידות לימוד מ-19.2% ל-22.4%. לעומת זאת ירד שיעור התלמידים הנבחנים לתעודת בגרות בהיקף הבסיסי - של 20 עד 25 יחידות לימוד, מ-36.3% ל-33.7%.

במסמך מצוין, כי הטענה, שהעלייה בשיעור הזכאות לבגרות בעשור האחרון נובעת מהירידה ברמת הבחינות, מבוססת על תחושות עובדי ההוראה ולא על עובדות. לא נעשה בישראל עד כה מחקר יסודי שבדק טענה זו. כמו כן נשענת הטענה על העובדה שבמהלך השנים ירד היקף חומר הלימוד שהתלמידים נדרשים ללמוד לבחינות הבגרות. במסמך נטען, כי הירידה בהיקף חומר הלימוד אינה מביאה בהכרח לירידה ברמת הקושי של השאלונים. המטרה המרכזית של הבחינה אינה לבחון אם התלמידים יכולים

Mimio®
Interactive Teaching Technologies

Mimio XI
הלוח הכי חכם בעולם...

- הופך כל לוח מחיק ללוח חכם!
- תהליך התקנה פשוט, נוח ונייד!
- חסכון בהתקנה ובעלות המוצר!

ניתן לתאם הדגמה לפרטים נוספים נא לפנות לרוגב מחשבים
טל: 097469155 / 0528322913 או לשלוח פקס 097469155
מושב כבירה מיק 59 info@rogev.co.il מכירות- תמיכה ושירות לקוחות: 1-700-702-035
רוגב מחשבים בע"מ

מחוז דרום מדורג במקום הראשון בין המחוזות באיכות השירות לעובדי ההוראה ב-2010

כוללת לשיפור השירות הניתן לעובדי ההוראה. במסגרת התוכנית הורחבו, בין היתר, שעות הפעילות של המוקד הטלפוני וגויסו והוכשרו מידענים למתן סיוע טלפוני לעובדי ההוראה. כמו כן, במטרה לתת מענה לריחוק הגיאוגרפי הרב יחסית בין היישובים השונים במחוז למשרדי הנהלת המחוז בבאר שבע, פתח המחוז אשתקד מרכזי שירות לקבלת קהל גם באילת ובאשדוד. בנוסף, הנהיג המחוז הערכה ומדידה של איכות השירות ביחידות השונות, באמצעות סקרים תקופתיים. לקו לחינוך נודע, כי במטרה למנוע דירוג של המחוזות והשוואה ביניהם, הועברו לכל מחוז בנפרד תוצאות הסקר הרלוונטיות לו, ונמחקו ממנו שמות המחוזות האחרים. בקשת קו לחינוך ממשה"ח לקבל את תוצאות הסקר המלאות לא נענתה.

בסקר שביעות רצון, שערך לאחרונה משה"ח בקרב 1,857 עובדי הוראה, נמצא כי מחוז דרום דורג במקום הראשון באיכות השירות בשנת 2010, ביחס למחוזות האחרים. על כך נמסר מהמחוז. בסקר נמצא, כי במדד שביעות הרצון הכללית של עובדי ההוראה מהשירות במחוזות, דורג מחוז דרום במקום הראשון באיכות השירות במחלקות כוח אדם בהוראה, השתלמויות וגזברות. עוד נמסר מהמחוז, כי בסקר נמצאה עלייה משמעותית ברמת שביעות הרצון של עובדי ההוראה מהשירות שמעניק מחוז דרום בהשוואה לסקר דומה, שהתקיים ב-2009. כמו כן דורג הפיקוח הכלול במחוז במקום הראשון ברמת שביעות הרצון של עובדי ההוראה, ביחס למחוזות האחרים. מחוז דרום נמסר, כי המחוז החל לפני כשנה בהטמעת תוכנית

לאחר עשר שנים של קיפאון; משרד החינוך חוזר למודל הניהול העצמי בבתי"ס היסודיים

מהסכום שייקבע בשנת הלימודים הראשונה להצטרפותה לתוכנית. מאפייני התוכנית לניהול עצמי שהציג שר החינוך הם; לרשות המנהל יעמוד סל תקציב עצמאי, אשר יאגם בתוכו את כלל התקציבים המגיעים לביה"ס ממשה"ח, הרשות המקומית ומקורות אחרים. התקציב יועבר ישירות לחשבון נפרד על שם ביה"ס. למנהל ביה"ס תינתן גמישות תקציבית, והוא יוכל להמיר תקציבים ולהפנותם ליעדים אחרים של ביה"ס, בהתאם לכללים שייקבעו מראש על ידי משה"ח. אם יוותרו בקופת ביה"ס עודפים תקציביים בתום שנת הלימודים, הם יועברו לשימוש בשנה שאחריה. עם זאת, לא יינתן למנהל חופש מוחלט בניהול התקציב – לכלל ביה"ס תוקם ועדת היגוי, שתקבע כללים לגבי אופן ניהול התקציב, ומנהל ביה"ס יצטרך לדווח לה בקביעות על יישום תוכנית העבודה של ביה"ס. הרכב ועדת ההיגוי הבית ספרית עדיין לא נקבע.

(המשך מעמ' 1) התוכנית לא לוותה בהערכה כוללת, אבל במסמכים שונים של משה"ח מאותה תקופה דווח על עלייה בשביעות הרצון של הצוות המוביל בבתי"ס. מנהלי בתי"ס דיווחו על שיפור ביכולת התכנון וקבלת ההחלטות בזמן אמת, התייעלות תקציבית, תחושת העצמה והעשרת הפעילות הפדגוגית בביה"ס. הערכה אחת שכן נעשתה במסגרת התוכנית, בשנת 2004, על ידי האגף להערכה, עסקה בהשוואה של הישגי התלמידים בבתי"ס בניהול עצמי לעומת הישגיהם בבתי"ס האחרים בבחינות המיצ"ב. בהערכה נמצא, כי התלמידים בבתי"ס שבניהול עצמי קיבלו ציונים טובים יותר במבחני המיצ"ב. כמו כן דיווחו התלמידים בבתי"ס שבניהול עצמי על שביעות רצון רבה יותר מהלימודים והמורים – על שביעות רצון רבה יותר בעבודתם.

הליקויים שנמצאו ביישום התוכנית באותה עת היו בעיקר בהתנהלות של הרשויות המקומיות מול בתי"ס. בחלק מהיישובים לא קיימו הרשויות המוקדמות חוזים עם בתי"ס במלואם, כמו כן לא התקיים פיקוח על "הסל לתלמיד", שהעבירה כל רשות מקומית לבתי"ס שבניהול עצמי בתחומה. יש לציין, כי בהצעת ההחלטה של שר החינוך נעשה ניסיון למנוע ליקויים מעין אלו. בהצעה מצוין, כי הרשות המקומית תתחייב להעביר לביה"ס בניהול עצמי שבתחומה תקציב לתלמיד שלא יקטן

edugraf אדוגראף

designed learning environments for kindergarten & preschool - www.edugraf.co.il

מבצע - לרוכשים ממבחר הבדים המודפסים, לפסח וליום העצמאות עד 1/4/11 מתנות בשווי 60 ש"ח

**יום העצמאות
למדינת ישראל**

חג הפסח חג החרות

במאגר מאות פריטי עיצוב המתייחסים ללוח התוכן כיחידת עיצוב הומוגנית.

★ בדי ענק מרהיבים בגדלים שונים ★

★ פריטי עיצוב גדולים ומגוונים ★ אמצעי עזר להמחשה ★

★ כותרות משלימות לכל נושא ★ עזרים לעיצוב הגן והכיתה ★

מודפסים באיכות לייזר על: בד, נייר עבה, בקפסולציה מט ובמגוון מחירים.

מאות אנים וכיתות כבר קיבלו את האתנה שאחכה לכם בדף הבית באתר - www.edugraf.co.il - תודה לכל הנרשאים.

פרויקט יהלום להשלמת השכלה להורים יתקיים ב-30 בתי"ס בצפון

מאפשר להורים לתלמידים בתי"ס יסודיים, שלא סיימו בעבר את לימודיהם במערכת החינוך הפורמאלית, ללמוד בשלושה מסלולים; מסלול להשלמת חינוך יסודי, מסלול להשלמת 10 שנות לימוד ומסלול להשלמת 12 שנות לימוד. הפרויקט, המנוהל על ידי האגף לחינוך מבוגרים, ממומן במלואו על ידי משה"ח. ההנחה העומדת בבסיס הפרויקט היא, שהעלאת רמת ההשכלה של ההורים תסייע לשיפור ההישגים של ילדיהם, כמו גם לשיפור האקלים הבית ספרי. הפרויקט ילווה בהערכה של הרשות הארצית למדידה והערכה. בשנת הלימודים הבאה אמור הפרויקט להתרחב ולהתקיים ב-100 בתי"ס ברחבי הארץ.

פרויקט יהלום – ילדים והורים לומדים ומצליחים, יתקיים עוד בשנת הלימודים הנוכחית בכ-30 בתי"ס יסודיים בצפון. על כך נמסר ממחוז צפון. בסך הכל יתקיים הפרויקט השנה בכ-50 בתי"ס ברחבי הארץ. הפרויקט יתקיים ב-13 יישובים בצפון, רובם מהמגזר הלא היהודי. היישובים הם; טבריה, נצרת עילית, נצרת, מעלות תרשיחא, קריית שמונה, שפרעם, בוקעתה, מג'דל שאמס, סאג'ור, יפיע, כפר מנדא בוועינה נוג'ידאת וטובה זנגרייה. עוד נמסר, כי במסגרת הפרויקט כבר נפתחו 14 כיתות לימוד להשלמת השכלה להורים בתי"ס בצפון מכל המגזרים. פרויקט יהלום, שיזם מנכ"ל משה"ח, ד"ר שמשון שושני,

מטח מצוין 40 שנים להיווסדו בכנס בינלאומי

מטח – המרכז לטכנולוגיה חינוכית, יציין 40 שנות פעילות בכנס בינלאומי, שכותרתו "מעצבים את העתיד – ספר הלימוד בעולם הדיגיטאלי". הכנס יתקיים ב-27.3.2011 בבניין מטח ובבית התפוצות בתל אביב. הכנס יעסוק בהיבטים התרבותיים, החברתיים, הכלכליים והטכנולוגיים הקשורים לספר הדיגיטאלי. בכנס ירצו, בין היתר, שר המדע, פרופ' דניאל הרשקוביץ, מנכ"ל מרכז המחקר והפיתוח של גוגל ישראל, פרופ' יוסי מטיאס, הסופר יורם קניוק ומומחים מרחבי העולם לספרות דיגיטאלית, מו"לות ותקשורת.

תיקון בחוק הפיקוח יקל על מנהלי התיכונים לחדש את רישוי ביה"ס

ועדת החינוך של הכנסת אישרה בשבוע שעבר תיקון בתקנות "חוק הפיקוח – עקרונות למתן פטורים", שיזם שר החינוך, גדעון סער.

ממשה"ח נמסר לקו לחינוך, כי בעקבות אישור התיקון יקבלו מנהלי התיכונים שבבעלות הרשויות המקומיות פטור מהאחריות לתקינות התשתיות והתברואה, שהוא תנאי הכרחי לחידוש הרישוי של ביה"ס. עוד נמסר, כי האחריות לטיפול בתחומים אלו תוטל בלעדית על הרשויות המקומיות, כמו שנעשה עד כה בבתיה"ס היסודיים ובחטיבות הביניים. ממשה"ח נמסר, כי התיקון יפחית מהעומס הבירוקרטי המוטל על מנהלי התיכונים, יאפשר לייעל את הליך חידוש הרישוי לתיכונים, ויבטיח העברה מהירה יותר של תקציבים לפתרון בעיות בתחומים אלו.

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים
היזמה למחקר יישומי בחינוך

יום עיון להשקת הספר "קשרי משפחה – מסגרת חינוך בגיל הרך" יתקיים ביום ראשון, כ"ח באדר א' תשע"א, 3.4.2011, בשעות 9:00-16:30 במרכז הכנסים במעלה החמישה

ההשתתפות ביום העיון אינה כרוכה בתשלום, אך מותנית בהרשמה מוקדמת. לתכנית יום העיון ולהרשמה:

<http://education.academy.ac.il/hebrew/EventDetails.aspx?FromHomePage=true&EventID=40>

בתכנית (כפוף לשינויים):

- * ברכות: פרופ' יערי, נשיא (אמריטוס) האקדמיה הלאומית
- * עבודת הוועדה ועיקרי ממצאיה: פרופ' ז. צ'רלס גרינבאום
- * מדיניות והתערבויות: פרופ' משה ישראלשוילי
- * מגיבים: פרופ' חיים אדלר; מיכל כהן (משה"ח)
- * הסדרה משפטית של קשר עם ההורים: ד"ר תמר מורג
- * מגיבים: שמות יימסרו בהמשך
- * משפחות ילדים בעלי צרכים מיוחדים: פרופ' יואל אליצור
- * מגיבות: פרופ' שונית רייטר;
- * חנה שדמי ודליה טל (משה"ח)

ביום העיון תתאפשר רכישה של הספר במחיר עלות (30 ₪).
מידע על רכישה בהמשך נגיש בעמוד הנ"ל.

ועדת מומחים של האקדמיה הלאומית, שפעלה במסגרת היזמה למחקר יישומי בחינוך, השלימה את עבודתה וסיכמה אותה בספר שראה אור לאחרונה. ביום העיון להשקת הספר יציגו חברים בוועדה נושאים עיקריים, אנשי משרד החינוך וחוקרים יגיבו לדברים, ויתאפשר דיון עם הקהל.

חברי הוועדה, שפעלו בהתנדבות, למדו, סקרו וביקרו את ממצאי המחקר הרלוונטיים, וניסחו – על דעת כל החברים – מסקנות והמלצות. הספר נמסר לבכירי המשרד והוגש לציבור באתר היזמה.

מידע נוסף נגיש בדף הוועדה באתר היזמה:

<http://education.academy.ac.il/hebrew/Question.aspx?AreaID=8&QuestionID=3>

חברי הוועדה:

פרופ' (אמריטוס) זאב צ'רלס גרינבאום, יו"ר;
פרופ' יואל אליצור; ד"ר דבורה גולדן; פרופ' מוחמד חאג' יחיא;
פרופ' משה ישראלשוילי; ד"ר אסתר כהן; ד"ר תמר מורג; פרופ' יצחק פרידמן (היה חבר הוועדה עד חודש פברואר 2010). מרכזת: דבורה פריד

דו"ח חדש ממליץ למסד את הקשר של מערכת החינוך עם ההורים

הדו"ח ממליץ להקים יחידה במשה"ח שתתווה את מדיניות המשרד כלפי מעורבות ההורים ותהיה אחראית לביצועה

מסירת מידע להורים, שיתוף ההורים בהחלטות מרכזיות הנוגעות לילדם והגדרה של המחויבות ההורית במערכת החינוך.

לועד ההורים אין מעמד משפטי ברור

בדו"ח מצוין, כי מדיניות משה"ח היא לעודד את קיומן של נציגויות הורים בבתי"ס. חוזר מנכ"ל אף קובע נהלים לבחירת ועדי ההורים ולפעילות הוועדים. עם זאת, מעמד המשפטי של ועד ההורים אינו ברור, ובמקרי מבחן המגיעים לבית המשפט, לא תמיד יכול הוועד לייצג את ההורים. על פי הדו"ח, המצב מורכב עוד יותר כשמדובר בארגון ההורים הארצי; הארגון הנוכחי אינו עומד בכללי ניהול העמותות, ורשם העמותות אף הורה לפרקו, וחוקיות פעילותו מוטלת בספק. בדו"ח מוצע לעגן בחקיקה גם את פעילותה של נציגות ההורים הארצית.

התייחסות מעטה להורים בהכשרה להוראה

בפרק נוסף, המתייחס להכשרת עובדי ההוראה לעבודה עם ההורים, נסקר היקף הקורסים שמתקיימים בנושא זה במסגרת ההכשרה להוראה במכללות לחינוך ובאוניברסיטאות. בסקירה נמצא, כי רק במחצית מבין שש האוניברסיטאות התקיימו קורסים שעסקו ביחסי הגומלין עם ההורים, ורובם במגמה לייעוץ חינוכי. קורסים דומים התקיימו ב-14 מבין 17 המכללות. בכל המכללות נמצאו בסקירה 36 קורסים שעסקו ביחסי הגומלין עם ההורים, מריבתם קורסי בחירה. כמו כן, מרבית הקורסים במכללות יועדו למתכשרים להוראה במסלולי החינוך המיוחד והגיל הרך. רק בשתי מכללות התקיימו קורסים שיועדו למתכשרים להוראה במסלולים לחטיבות הביניים ולתיכונים.

לעומת זאת, בסקירה שנעשתה במספר דומה של מוסדות להכשרת מורים בארצות הברית, נמצאו 61 קורסים שעסקו ביחסי הגומלין עם ההורים, שמרביתם היו קורסי חובה.

בדו"ח מומלץ, כי בכל מסלולי ההכשרה להוראה יתקיים לפחות קורס חובה אחד שיעסוק במעורבות ההורים במוסדות החינוך. הקורסים צריכים לכלול תרגול מעשי, למשל באמצעות סימולציות, ניתוח מקרים ומשחקי תפקידים. בדו"ח מודגש, כי נושא הפרקטיקה בעבודה עם ההורים הוא חוליה חלשה מאוד במערכת ההכשרה כיום. הקורסים צריכים לכלול ידע תיאורטי בנושאים כמו הורות, משפחות וקהילות, תוך הדגשת הרב תרבותיות, והקניית כלים מעשיים בנושאים כמו "פתרון קונפליקטים".

יש להקים במשרד החינוך יחידה שתעסוק בקשרים שבין ההורים למסגרות החינוך. זוהי אחת מהמלצות העיקריות של דו"ח בנושא "קשרי משפחה - מסגרות חינוך בגיל הרך (גן-ג') - תמונת מצב והמלצות". על פי הדו"ח, תפקיד היחידה יהיה להתוות את מדיניות המשרד לגבי המעורבות והשותפות של ההורים במערכת החינוך. כמו כן תהיה היחידה אחראית לארגון מערך העבודה מול ההורים בכל אגפי המשרד. בדו"ח מומלץ, כי היחידה תהיה כפופה ישירות למנכ"ל משה"ח. כמו כן ממליץ הדו"ח, כי בכל ביי"ס ואשכול גנים ימונה מרכז, שיהיה אחראי לקשר עם המשפחות וייזום פעולות לחיזוקו.

את הדו"ח ערכה ועדה של האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים - היוזמה למחקר יישומי בחינוך. בוועדה השתתפו אנשי אקדמיה בולטים מתחום החינוך. הדו"ח, המסכם את עבודת הוועדה במשך שנתיים, מתמקד אמנם בחטיבת הגיל הרך, אך מרבית המלצותיו רלוונטיות לכלל חטיבות הגיל במערכת החינוך.

הדו"ח כולל סקירה מקיפה של הקשרים בין מערכת החינוך להורים במספר תחומים: במדיניות הממשלתית; במגזרים וקבוצות אוכלוסייה מיוחדים, כמו המגזר הערבי, המגזר החרדי, עולים חדשים וילדי עובדים זרים ופליטים; בחקיקה ובחוזרי מנכ"ל; בהכשרת עובדי הוראה; ובחינוך המיוחד. לכל נושא יוחד פרק נפרד בדו"ח, שבסופו המלצות למשה"ח.

מחסור בחקיקה המתייחסת למעורבות הורים

כך, למשל, מצוין בפרק בנושא החקיקה, כי בישראל לא קיימת כמעט חקיקה העוסקת בהסדרה משפטית ברורה של שאלות הנוגעות לשיתוף בין המשפחה וההורים ובין מערכת החינוך. לעומת זאת, במדינות אחרות, כמו סקוטלנד וארצות הברית, ניתן למצוא חקיקה המתייחסת לזכויות הבסיסיות של ההורים במערכת החינוך. במדינות אלו עוגנה בחקיקה, בין היתר, זכות ההורים לקבל מביה"ס מידע על תוכניות הלימודים. כמו כן, נקבעו במדינות אלו בחקיקה כמה חובות החלות על ההורים עצמם, כמו החובה לשמור על קשר עם ביה"ס שבו לומד ילדם. לעומת זאת בישראל, מרבית ההסדרים, הנוגעים לקשרים של ההורים עם מערכת החינוך, מופיעים בחוזרי מנכ"ל ולא בחקיקה. בדו"ח מצוין, כי לחקיקה יתרון על פני חוזרי המנכ"ל בשל שקיפותה, נגישותה וכוחה המחייב. הוועדה מציעה לעגן בחקיקה הליכים כמו

יעוץ למורים מנהלים וועדים

הזכויות שלך צריכות בדיקה תקופתית אצל עיריית זהבי

האם הינכם מודעים לכל הזכויות להן הינכם זכאים? מה הן הזכויות המגיעות לכם ביציאה לפנסיה? לא תמיד אפשר לממש מחר את מה שמגיע לכם היום - אז למה לחכות? באווירה נינוחה

פגישה ושכרה בצידה

יעוץ מקצועי עדכני ודיסקרטי

הינכם מוזמנים:

- לייעוץ לקראת פרישה.
- לייעוץ בנושאי שנת שבתון.
- לבדיקה רגילה של רכיבי שכר וזכויות.
- לייעוץ בנושאי מחלות ו/או

עיקרי נושאי הייעוץ:

- פנסיה.
- כדאיות פרישה מעבודה.
- תכנון הקריירה.
- ייעוץ והכוונה בעזיבת מערכת החינוך.
- הדרכה וליווי במו"מ מול מעסיקים.
- פיצוי פיטורין.
- בדיקת השכר ומרכיביו.
- גמולים.

לשבתון יוצאים בראש שקט
09-9542108

■ תלמידי מגמת המוזיקה ערכו מופע למלחין ישראלי – תלמידי מגמת המוזיקה בתיכון בן גוריון בפתח תקווה השתתפו השבוע במופע בשם "תלמידים ויוצרים". המופע, שהתקיים בהיכל התרבות בעיר, הוקדש ליצירותיו של המלחין והזמר שם טוב לוי, שגם השתתף באירוע. המופע התקיים במסגרת מיזם משותף של הפיקוח על החינוך המוזיקלי במשה"ח ורשת ג'. מטרת המיזם היא לקרב את התלמידים בדרך חווייתית לעשייה המוזיקלית של מלחינים ישראלים. במסגרת המיזם עורכים התלמידים מופע המוקדש ליצירותיו של מלחין שהשפיע על המוזיקה הישראלית המודרנית, שבו משתתף גם המלחין. המופע מוקלט ומשודר ברשת ג'. לקראת המפגש למדו התלמידים את הלחנים והשירים של המלחין. באירוע הופיעו גם התזמורת הייצוגית של הקונסרבטוריון העירוני בפתח תקווה, ו"קנטבילה" – מקהלת הילדים של הקונסרבטוריון.

■ יום שיא בנושא שירי אהבה – במסגרת שיעורי הספרות, למדו לאחרונה תלמידי שכבת ט' בחטיבת הביניים בר לב בכפר סבא על שירי אהבה בשירה המודרנית. סיום לימודי הנושא צוין ביום שיא. כשהגיעו התלמידים לביה"ס בתחילת היום, הם קיבלו מדבקות וסוכריות בצורת לב, וברקע התנגנו שירי אהבה, שנלמדו במסגרת לימודי הנושא. בכיתות חולקו התלמידים לצוותים, שכל אחד מהם ניתח שיר אהבה. לאחר מכן התכנסו תלמידי השכבה, המחנכות והמורות לספרות באודיטוריום מרכז הפיס בביה"ס ושרו שירי אהבה ישראלים.

■ "פסטיבל מספרי סיפורים" לסיכום לימוד הסיפור העממי – לסיכום נושא הסיפור העממי בספרות, השתתפו תלמידי שכבת ז' בבי"ס אורט רבין בגן יבנה ב"פסטיבל מספרי סיפורים". להצלחת הפסטיבל נרתמו מורים לא מעטים בביה"ס. במהלך האירוע עברו התלמידים במגוון תחנות, שכל אחת מהן עסקה בסיפור עממי ונהלה על ידי מורה, שהתחפש בתחפושת שהלמה את הסיפור שסיפר. באחת התחנות סיפר המורה למדעים את הסיפור "האיש והקו", והתלמידים התבקשו להמחיש את הסיפור. בתחנה נוספת סיפרה המורה לספרות סיפור עממי, וכל שלושה תלמידים התבקשו

לספר אותו אחריה מזיכרונם. בדרך זו הומחש לתלמידים האופן שבו סיפורים עממיים עברו מדור לדור. בתחנה אחרת סיפר רכז השכבה, שהתחפש לרב, את הסיפור על אנשי חלם והחתול. בתחנה נוספת סיפרה המורה לאנגלית, שהתחפשה לאלה יוונית, את סיפורה של

במהלך האירוע עברו התלמידים במגוון תחנות, שכל אחת מהן עסקה בסיפור עממי ונהלה על ידי מורה, שהתחפש בתחפושת שהלמה את הסיפור שסיפר.

האלה אפרודיטה. בעוד תחנה שר רכז השל"ח לתלמידים שירים חסידיים ומסורתיים, ובתחנה נוספת סיפרה המורה לערבית את מעשיות "המלך החכם".

■ תלמידי כיתות המחוננים למדו על אומנות הגרפיטי – בחודשים האחרונים למדו תלמידי כיתות המחוננים בחטיבת הביניים דורות בראשון לציון על הגרפיטי – אומנות ציורי הקיר. במהלך הפרויקט למדו התלמידים מפיו של הצלם ואומן הגרפיטי הבינלאומי, דרור מעיין, על ההיסטוריה של ציורי הקיר. כמו כן השתתפו התלמידים בסיור ברחובות תל אביב, שבמהלכו צפו בציורי גרפיטי של קבוצות שונות. בנוסף למדו התלמידים את טכניקות הביצוע של אומנות הגרפיטי. אירוע השיא של הפרויקט נערך לאחרונה בשעות אחר הצהריים. במהלך האירוע עיטרו התלמידים את קירות ביה"ס ביצירות גרפיטי. לדברי מנהלת ביה"ס, דליה ישעיה, דרך הלימוד על אומנות הגרפיטי ויישומו למדו התלמידים כיצד לשתף פעולה, לתכנן ולבצע מיזם ורכשו כלי ביטוי משמעותי לדעותיהם ושיאפיותיהם. הפרויקט התקיים בביה"ס בשיתוף עם מינהל החינוך בעירייה ומרכז רון ורדי לתלמידים מחוננים.

כדאי לדעת

■ "עיתון 1"; פטנט רשום להפקת עיתון בית ספרי – בסטודיו טל-רם שוקדים כל העת על עיצובים חדשים למוצרי דפוס ייעודיים לבתי הספר ועל פיתוח מוצרים נוספים, המשרתים פעילויות חינוכיות ולימודיות ואת צורכי האדמיניסטרציה של בית הספר. בבעלות הסטודיו פטנט רשום להכנת עיתון בית ספר, בשם עיתון 1, באמצעות ממשק אינטרנטי ייחודי. פרויקט עיתון 1, הנתמך על ידי קרן קרב, כבר מופעל ב-270 בתי ספר ברחבי הארץ.

לפרטים נוספים; טל' - 03-5616854 ובאתר - <http://www.tal-ram.co.il>

■ תוף הדרך: סדנה חווייתית עם הרבה קצב והומור – מעגל המתופפים "תוף הדרך" מנוהל ומופעל על ידי דרור בנאי, מורה ונגן של תופים וכלי הקשה, המלמד מזה שנים רבות בבתי ספר, קונסרבטוריונים ומתנ"סים.

בתוף הדרך צוות מתופפים מהטובים בצפון. תוף הדרך מספק מגוון פעילויות והפעלות חווייתיות לבתי הספר: לימי כיף, אירועים חגיגיים ומסיבות סיום. בין הפעילויות: קונצרט כלי הקשה עם מיגוון כלים מכל העולם, כניסה לאירוע בליווי תופים ושופרות, מעגל מתופפים שבו התלמידים והמורים נוטלים חלק פעיל, בימת תופים ניידת ועוד. לפרטים נוספים: טל' 052-2668886, 04-8762896

מדור פרסומי

תיאטרון **מנגינות וזאגדות** מציג:

עולם מושלם-המופע האקולוגי

מופע מוסיקלי סוחף מרתק ומלא בחכמת חיים

בנושא איכות הסביבה

מבוסס על 3 אגדות עתיקות מסיפור בראשית ועד ל"חוני המעגל"

מיועד לבתי ספר יסודיים, לקייטנות, ואף לגני הילדים.

לקהל החל מ-30 ילד ועד ל-500

*ניתן להזמין פעילות יצירה של כלי נגינה מהטבע עם ההצגה.

חוויה לילדים, למורים, ולכל המשפחה.

www.avimanginot.com | 03-5774939

מאמר; חדשנות טכנולוגית במערכת החינוך המונחתת מלמעלה נכשלת בדרך כלל

מתמקדים בסממנים החיצוניים של הטכנולוגיה ומתעלמים מהצורך בשינוי התרבות הארגונית של המערכת. גם למי שחושב שמודל החדשנות הכוללת הוא המודל הנכון להטמעת טכנולוגיה מתקדמת במערכת החינוך, אין למחברי המאמר בשורות. לטענתם, מחקרים עדכניים מצביעים על אפקט מוגבל של רפורמות טכנולוגיות מסוג זה במערכות חינוך.

המאמר אינו מתייחס ישירות להטמעת חדשנות טכנולוגית במסגרת תוכנית התקשוב החדשה של משה"ח להתאמת מערכת החינוך למאה ה-21. עם זאת, על פי ההגדרות במאמר ניתן לקבוע, כי התוכנית משלבת למעשה את שני המודלים: מודל החדשנות הכוללת – במסגרת התוכנית יצוידו כלל בתי"ס בכיתות חכמות, שבהן לוח אינטרטיבי, מקרן ומחשב נייד למורה; מודל איי חדשנות – במסגרת התוכנית ייבחרו 40 בתי"ס ברחבי הארץ לשמש כבתי"ס מדגימים, ויצוידו בטכנולוגיה מתקדמות אף יותר, כמו מחשבים ניידים לתלמידים, חיבור מהיר במיוחד לאינטרנט ויישומים ולומדות מתקדמים.

כתובת המאמר המלא; http://www.openu.ac.il/research_center/chais2011/download/Avidov-Ungar2.pdf.pdf

מאמר חדש, בשם "מודל 'איי' החדשנות" – הזדמנויות וסיכונים בדרך להטמעה אפקטיבית של חדשנות טכנולוגית במערכות חינוך, עוסק במודלים השונים של הטמעת חדשנות טכנולוגית במערכת החינוך וביעילותם. את המאמר חיברו ד"ר אורית אבידב אונגר ופרופ' יורם עשת-אלקלעי, מהאוניברסיטה הפתוחה.

במאמר מצוין, כי במחקרים בנושא הטמעת חדשנות טכנולוגית במערכות חינוך, שנערכו בשנים האחרונות, נמצא שההטמעה מבוצעת בדרך כלל כמדיניות ה"מונחתת" מלמעלה למטה – מראשי המערכת לשטח. לא מתקיים שיתוף של מנהלי בתי"ס והמורים בהחלטה, ולא נלקחת בחשבון תרבות בתי"ס או התנגדויות לשינוי. על פי המאמר, הטמעה כזו מתקיימת בניגוד למומלץ במודלים בינלאומיים מובילים העוסקים בהטמעת חדשנות טכנולוגית.

על פי המאמר, קיימים שני מודלים להטמעת חדשנות טכנולוגית במערכת החינוך – מודל "חדשנות כוללת" ומודל "איי חדשנות". במסגרת מודל חדשנות כוללת, מקיפה הטמעת הטכנולוגיה החדשנית את כל רבדי הארגון, ומובילה לשינוי המשפיע על הערכים והנחות היסוד שלו. מודל זה נגזר מההנחה, כי הטמעת חדשנות טכנולוגית מחייבת שינוי רדיקאלי בהנחות היסוד של הארגון וגיבוש תפישת עולם חדשה.

במסגרת מודל "איי חדשנות", מוטמעת החדשנות הטכנולוגית רק בחלק קטן מהארגון, למשל באמצעות פרויקט פיילוט או מסגרת ייחודית אחרת. דוגמה לפרויקט כזה היא הטמעת מחשבים ניידים בבתי"ס נבחר. ההנחה העומדת בבסיס המודל היא, שהצלחתם של איי החדשנות תשמש דוגמה ומודל לחיקוי לכל חלקי הארגון, תחלחל אליהם ותהפוך עם הזמן לחדשנות כוללת.

בשנים האחרונות הפך המודל של איי חדשנות לפופולארי במערכות חינוך ברחבי העולם. הבחירה במודל נובעת לא מעט מגישה משמרת, המבקשת להטמיע את החדשנות הטכנולוגית באופן הדרגתי וללא יצירת זעזועים ושינויים מערכתיים בתרבות הארגונית. גם החשש שאם תיכשל ההטמעה הכוללת של הטכנולוגיה יבזבזו משאבים תקציביים גדולים, גורמת לא אחת לבחירה במודל איי החדשנות שאינו מחייב השקעה כה גדולה.

על פי המאמר, ישנן שתי דרכים ליצירת איי החדשנות הטכנולוגית במערכת החינוך; כהחלטות שהתקבלו "מלמעלה" על ידי ראשי המערכת, או כיוזמות מקומיות מלמטה – של "משוגעים לדבר" בבתי"ס. מחברי המאמר מציינים, כי במחקרים בנושא הטמעת חדשנות טכנולוגית במערכות חינוך נמצא, שאיי החדשנות נכשלים בדרך כלל בהנחת החדשנות לכלל הארגון ובמעבר לחדשנות כוללת. הכישלון נובע מהתנגדות בתוך המערכת לשינויים הארגוניים והפדגוגיים הנגזרים מההטמעה של הטכנולוגיה. הטמעת החדשנות הטכנולוגית נתפסת במקרים רבים כהפרעה לפעילותו השגרתית של ביה"ס. בנוסף, המחקרים מצביעים על כך, שמירב הפרויקטים

מורה יקר! בוא וגלה את זכויותך...

בדיקה ממוחשבת לאבחון טעויות בתלושי שכר • ייעוץ
לכדאיות פרישה, שבתון או חל"ת • חישובי כדאיות
כניסה לרפורמה • ליווי מתמשך לכל מורה לאחר קבלת
הייעוץ • ייעוץ, הכוונה ולייווי לוועדות רפואיות מיסוי לפורשים
חוות דעת מקצועיות לבתי משפט • בדיקת תקינות הפנסיה
והמענקים • בדיקת תיק קופות הגמל, ההשתלמות והחיסכון.

ניצבים leegrat

לפרטים נוספים:
www.gmulim.co.il
1-700-700-215

גמולים
ייעוץ למורה
חושבים איתך על הצעד הבא...

■ **התלמידים התחרו בביצוע משימות בתוכנות לא מוכרות** – 23 נבחרות של תלמידים מצטיינים במדעי המחשב, מבתי"ס הרב תחומיים של קבוצת עמל, השתתפו בשבוע שעבר בתחרות בשם "המירוץ המקוון". התחרות התקיימה במוזיאון מדעטק בחיפה. במסגרת התחרות נדרשו התלמידים לבצע משימות בתוכנות גרפיקה ומולטימדיה מורכבות, שאינן מוכרות להם. כדי לבצע את המשימות היה על התלמידים להוכיח יצירתיות וחשיבה מסדר גבוה. במסגרת התחרות בנו התלמידים עם התוכנות משחק אינטראקטיבי המבוסס על הסיפור העממי, סימולטור המדמה טיסה ועוד. בקבוצת עמל מציינים, כי היכולת להתמודד עם

במסגרת התחרות נדרשו התלמידים לבצע משימות בתוכנות גרפיקה ומולטימדיה מורכבות, שאינן מוכרות להם.

תוכנה לא מוכרת היא מיומנות הנדרשת מהתלמידים במאה ה-21, מכיוון שהיא משלבת יכולת אינטלקטואלית, יכולת גבוהה ללימוד עצמי, אינטואיציה ותושייה. במקום הראשון בתחרות זכתה נבחרת ביה"ס הרב תחומי הולץ בתל אביב, במקום השני – נבחרת ביה"ס הרב תחומי צפת ובמקום השלישי – נבחרת ביה"ס הרב תחומי טייבה.

■ **צוותי תלמידים מרעננה וחופה זכו במקומות הראשונים בתחרות "רובונר"** – בשבוע שעבר התקיימה ברעננה התחרות הארצית לרובוטיקה "רובונר 2011". בתחרות נטלו חלק כ-250 תלמידים מ-20 תיכונים ברחבי הארץ. במסגרת התחרות נדרשו הנבחרות לבנות רובוט מכבה, אש, הנע במבוך צפוף, ורובוט המשרת בעלי צרכים מיוחדים. במקומות הראשון והשני בתחרות זכו צוותים של תלמידים מתיכון אוסטורבסקי ברעננה ובמקום השלישי – צוות מתיכון עירוני ג' בחיפה. התלמידים שזכו בחמשת המקומות הראשונים בתחרות ייצגו את ישראל בתחרות

בינלאומית לרובוטיקה לנוער, שתתקיים בחופשת הקיץ בקונטיקט שבארצות הברית.

■ **הסתיים מחזור נוסף של פרויקט "מנהיגות טכנולוגית וניהול ידע"** – כ-300 תלמידים השתתפו בשבוע שעבר בכנס הסיום של מחזור ג' בפרויקט "מנהיגות טכנולוגית וניהול ידע". הפרויקט נערך על ידי חברת נס טכנולוגיות בערים ירושלים, ראשון לציון, חולון, מודיעין, רעננה, ואשדוד, בשיתוף עם העיריות. הלימודים בפרויקט נמשכים שנתיים ומיועדים לתלמידים מצטיינים בכיתות י"א-י"ג. במהלך הפרויקט לומדים התלמידים כיצד לנתח, לתכנן ולפתח מערכות ממוחשבות. בנוסף לומדים התלמידים על סגנונות מנהיגות, המתאימים לעולם העסקי ולתחום ההייטק. בכנס הסיום של הפרויקט הוצגה תערוכת ובה כ-50 עבודות גמר של בוגרי הפרויקט. בסיום האירוע הוכרזו הפרויקטים המצטיינים. במקום הראשון זכו תלמידי הפרויקט מתיכון עירוני ג' במודיעין, שתכננו מנוע למטוס המפיק דלק תוך כדי טיסה.

כדאי לדעת

■ **חוויה לתיכונים; פרויקט "שביל ישראל – קטע! קטע!"** –

בסוף 2010 החל פרויקט "שביל ישראל – קטע! קטע!" של החברה להגנת הטבע. הפרויקט מיועד לבני נוער בכיתות ט'-י"ב מרחבי הארץ, המטיילים במסגרתו בשביל ישראל – בכל פעם בקטע אחר. עבור החברה להגנת הטבע

בני הנוער מדובר בחוויה מעצימה, המשפרת את היכולות האישיות. המסלול, שבו מתמודדים בני הנוער עם קשיים לא מעטים, מחזק אצלם את הקשר הקבוצתי, האכפתיות והעזרה ההדדית, מחבר אותם לערכי הטבע והמורשת ועורך להם היכרות מעמיקה עם ארצנו. עד מרץ 2011 כבר בוצעו 3 קטעים בפרויקט. הטיול בקטע הבא – אזור המכתשים, יתקיים בחופשת הפסח. לפרטים נוספים; טל' – 057-2003200 ובאתר – <http://www.teva.org.il/?CategoryID=1065>

מודפוס

כנס לוינסקי

טכנולוגיה ומדיה בשירות החינוך

יום חמישי, 31 במרץ 2011 בין השעות 9:00 עד 14:30

נסדה בתל אביב תרע"ג - 1912

מכללת לוינסקי לחינוך רואה את תחום התקשוב כמנוף לחדשנות פדגוגית במערכת החינוך, וכמקדם שינוי בפרדיגמות ההוראה והלמידה.

נציגי החברות המשתתפות בכנס:

iDigital • Google • StartupSeeds • Intel • Microsoft
דן חמיצר • עמותת קן אתנה להעצמת מורי ישראל • המרכז לטכנולוגיה חינוכית (מט"ח) • איגוד האינטרנט הישראלי •

הכנס מיועד לאנשי חינוך ולכל מי שחינוך יקר לליבו.

הכנס יתקיים באודיטוריום של מכללת לוינסקי לחינוך רחוב שושנה פרסיץ 15, תל אביב, 61481

הכניסה ללא תשלום

נדרשת הרשמה מוקדמת באתר מכללת לוינסקי: kenes.levinsky.ac.il

בחסות:

החלה ההרשמה למתעניינים בלימודי הוראה לתואר ראשון (B.Ed.) ולתואר שני (M.Ed.) בחינוך ובחינוך מוזיקלי. מרכז מידע וייעוץ: 03-6901690, או: 0525555555

■ **ביה"ס אירח משלחות תלמידים ומורים מתורכיה, רוסיה וארגנטינה** – בביה"ס הריאלי בחיפה התארחו לאחרונה משלחות תלמידים ומורים מבתיה"ס היהודיים התחיה במוסקבה, אולוז באיסטנבול וביה"ס היהודי בעיר

במסגרת קבלת הפנים, נטעה כל משלחת עץ זית ב"שביל הידידות" בחצר ביה"ס, המוקדש לקהילות בתפוצות.

רוסריו בארגנטינה. המשלחות ביקרו בביה"ס במסגרת "התוכנית לעמיות יהודית" – תוכנית ערכית העוסקת בהידוק הקשר עם יהדות התפוצות ופעילות הסברה למען ישראל, שפותחה בביה"ס. בבסיס התוכנית עומד הערך של המחויבות ליהדות התפוצות. במסגרת התוכנית מקיימים התלמידים והצוות למידה משותפת עם בתי"ס יהודיים ברחבי העולם. מביה"ס נמסר, כי בעקבות קשרים אלו אף עלו לארץ כמה מהמשתתפים ובני משפחותיהם, ביניהם משפחה מתורכיה שילדיה מתחנכים בביה"ס. את פני המשלחות מתורכיה וממוסקבה קיבלו תלמידי כיתות ח' בסניף מטו"ס של ביה"ס. במסגרת קבלת הפנים, נטעה כל משלחת עץ זית ב"שביל הידידות" בחצר ביה"ס, המוקדש לקהילות בתפוצות. את המשלחת מארגנת אירחו תלמידי שכבת י' בחטיבה העליונה בבית בירם. האירוח כלל סיורים בסניפי ביה"ס, וטיולים משותפים בחיפה ובירושלים.

כִּי גוֹף פֶּעִיל הוּא גוֹף לומד

תוכנית העשרה חווייתית המשלבת בתוכה:

- תנועה - ✓
- התפתחות - ודאי שיש!
- אנגלית - YES ויש!

כל השלושה בשיעור אחד ובמחיר אחד!

כבר שנה רביעית שהתוכנית *Ready Steady Move!* חושפת ילדים לשפה האנגלית באופן חווייתי דרך תנועה וריקוד. התוכנית מבית היוצר של "הלן דורון" ומאושרת ע"י מיל"ת.

לתאום שיעור הדגמה ולמידע נוסף: סוזן - 04-9027912
www.ready-steady-move.co.il | info@ready-steady-move.com

■ **תלמידי התיכון עסקו ב"חברות זוגיות ללא אלימות"** – שכבת י"א בבי"ס אורט כרמים בכרמיאל השתתפה לאחרונה בתוכנית בנושא "חברות זוגיות ללא אלימות". התוכנית נבנתה על ידי היועצות בשיתוף עם המרכז לטיפול במשפחה והמינהל לשירותים חברתיים בעירייה. מטרת התוכנית היא למנוע אלימות במערכת היחסים הזוגית של בני הנוער בהווה ובעתיד.

במסגרת התוכנית צפו תלמידי השכבה בהצגת היחיד, "להכאיב וללטף", המתארת מערכת יחסים זוגית הנראית נורמטיבית, אך למעשה היא הרסנית ואלימה. לאחר ההצגה התקיים דיון על ההצגה עם השחקן, אלון מרגלית. הדיון נמשך בכיתות בהנחיית יועצת השכבה, רכזת התוכנית מהתחנה לטיפול במשפחה ומחנכי הכיתות. במהלך הדיון בכיתות עסקו התלמידים בשאלות כמו: "מהי חברות ואהבה?" "מהם המאפיינים של קשר זוגי תקין?" ו"כיצד מזהים דפוסים לא בריאים בקשר זוגי?" בנוסף לכך קיבלו התלמידים מידע על אפשרויות הייעוץ והטיפול הזוגי הקיימות בביה"ס ובעיר. את התוכנית חתם יום שיא חווייתי, שבו הוקרן בפני התלמידים הסרט "עזה כמוות", העוסק ברצח החיילת עינב רוגל על ידי בן זוגה, בתחילת שנות התשעים. בתום הסרט נפגשו התלמידים עם אמה של הנרצחת, נורית רוגל, ודנו עמה בשאלה כיצד ניתן לזהות "נורות אדומות" – סימני אזהרה בזוגיות. המסר שהועבר לתלמידים במשך הפעילות היה שאין להתבייש לפנות לעזרה בעקבות פגיעה אלימה של בן הזוג. כמו כן הודגשה האחריות החברתית של התלמידים כלפי בני משפחה, חברים ואפילו מכרים רחוקים.

■ **המורים מפעילים בהתנדבות מרכז למידה בביה"ס** – בביה"ס העל יסודי אורט סלאמה, שבמועצה האזורית משגב, נפתח לאחרונה מרכז למידה. במרכז, הפועל פעמיים בשבוע אחרי הלימודים, מעניקים מורי ביה"ס לתלמידים שיעורים פרטיים בהתנדבות במתמטיקה, אנגלית, ערבית ועברית. כל תלמיד רשאי לבחור את המורה שילמד אותו ואת תדירות השיעורים. מהמועצה האזורית נמסר, כי עד לפתיחת מרכז הלמידה נהגו ההורים לשלוח את ילדיהם לשיעורים פרטיים בסנין בעיקר. עתה כבר לומדים במרכז עשרות מתלמידי ביה"ס. עוד נמסר, כי כמעט כל המורים בביה"ס נענו ליוזמה, פרט למספר מורים הגרים ביישובים מרוחקים.

■ **תלמידי כיתות י' הוכשרו כמורים צעירים** – 20 תלמידי כיתות י' מהתיכונים בהרצליה סיימו בשבוע שעבר הכשרה כ"מורים צעירים". ההכשרה כללה קורס תיאורטי בהיקף 40 שעות והכשרה מעשית בהיקף 60 שעות, במרכז הלמידה העירוני. התלמידים הוכשרו ללמד שיעורים פרטיים במתמטיקה, אנגלית, הבנת הנקרא ומקצועות עתירי מלל. בעקבות ההכשרה יוכלו התלמידים לשמש כמורים פרטיים לתלמידי חטיבות הביניים ובתיה"ס היסודיים בעיר. היוזמה להכשרה נולדה לפני מספר שנים בעירייה, במטרה להציע להורים אלטרנטיבה זולה לשיעורים הפרטיים היקרים. מהעירייה נמסר, כי באמצעות הפרויקט גם מוגברת המחויבות החברתית והערבות ההדדית של בני הנוער. בני הנוער יקבלו שכר עבור השיעורים שיעבירו.

■ כנס השפה העברית – כ-300 מפקחים, מדריכים, מנהלים ורכזי עברית מבתי"ס בצפון, השתתפו בשבוע שעבר בכנס מחוזי בנושא "השפה העברית", במלון גולדן קראון בנצרת. הכנס התקיים לציון שנת השפה העברית במערכת החינוך. אחת ההרצאות הבולטות בכנס, של המאיר והסטיריקן, דני קרמן, והסטיריקן ומחבר ספרי הילדים, אפרים סידון, עסקה בנושא ההומור בשפה העברית. ההרצאה נוספת, של היועצת

אחת ההרצאות הבולטות בכנס, של המאיר והסטיריקן, דני קרמן, והסטיריקן ומחבר ספרי הילדים, אפרים סידון, עסקה בנושא ההומור בשפה העברית.

ללשון עברית ברשות השידור, רות אלמגור רמון, עסקה בנושא "כיצד לחבב את השפה העברית על דובריה". את הכנס הפיקו מפקחת העברית, דבורי נגר, והמדריכות המחוזיות לעברית, איילה זהבי והלה אתקין.

מחוז מרכז

■ הסעה בטוחה – במועצה האזורית חבל מודיעין החל לאחרונה פרויקט בשם "הסעה בטוחה", למניעת אלימות וונדליזם של תלמידים בהסעות לבתיה"ס. במסגרת הפרויקט חולקה לכל נהג הסעות "ערכת נהג", הכוללת תכנים בנושאים המעניינים את התלמידים. גולת הכותרת של הפרויקט היא סדרת דרמה, המצולמת בימים אלו בחטיבת הביניים נחשון בשוהם, שבה לומדים תלמידי המועצה. פרקי הסדרה, שבה מככבים תלמידי המועצה האזורית, ישודרו במהלך הנסיעה בהסעות. הסדרה מספרת על סיפור אהבה הנרקם בין תלמיד ותלמידה, שכל אחד מהם שייך לקבוצה יריבה בבית"ס. ממועצת חבל מודיעין נמסר, כי מטרת הפרויקט היא להעסיק את התלמידים במהלך הנסיעה לבית"ס וממנו ובכך למנוע את הגורם המרכזי לאלימות בהסעות – השעמום. במסגרת הפרויקט גם ישתתפו הנהגים בכשרה בנושא התמודדות עם תופעת האלימות ויותקנו מצלמות בהסעות. בהסעות שבהן אירועי האלימות רבים יחסית גם ישולב מלווה מבוגר.

■ מורים מצטיינים – בלוד נערכים לאחרונה מאמצים לשפר את הישגי מערכת החינוך, בין היתר באמצעות העלאת המוטיבציה בקרב עובדי ההוראה. במסגרת זו התקיים בשבוע שעבר בהיכל התרבות בעיר ערב הוקרה למורים מצטיינים

להתמודדות עם מצבי לחץ וחרדה על ידי פסיכו-לוגים ועובדים סוציאליים, המותאמים להשקפת העולם החרדית.

מחוז דרום

■ חינוך לאקדמיה – ועדת החינוך של הכנסת דנה לאחרונה בנושא "תלמידים הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה במקביל ללימודיהם בתיכון" (ראה כתבה בגיליון 539). לדיון הוזמנו נציגים ממינהל החינוך באשדוד, לספר על התוכנית "חינוך לא-קדמיה" שהמינהל מוביל. מערייית אשדוד נמסר, כי מדובר בתוכנית ייחודית בהיקפה ברשויות המקומיות, המופעלת בעיר מזה שבע שנים על ידי מרכז הצעירים "כיוונים". במסגרת התוכנית לומדים השנה במוסדות אקדמיים למעלה מ-300 תלמידים מאשדוד, שהם כרבע מכלל תלמידי התיכון ברחבי הארץ הלומדים במוסדות אקדמיים. בראש התוכנית עומד רכז התיכונים והעתודה. כמו כן בכל אחד מהתיכונים בעיר מונה יועץ אקדמי, שתפקידו לאתר תלמידים בעלי פוטנציאל ללמוד באקדמיה, ולסייע לתלמידים שכבר משתתפים בתוכנית לשלב בין הלימודים האקדמיים לבין הלימודים בבית"ס. היועצים האקדמיים נפגשים אחת לחודש בפורום משותף. כל תלמיד שמשותף בתוכנית מקבל מהעירייה מלגת לימודים חלקית. תלמידים שאין באפשרותם לשלם את יתרת שכר הלימוד מקבלים סיוע נוסף.

מנח"י

■ משלחת – משלחת של תלמידים ממגמות המדעים והאומנות בתיכון הפרטי היוקרתי פדיפ (Peddiep) בניו ג'רזי שבארצות הברית, מתארכת בימים אלו בתיכון הישראלי למדעים ולאומנויות בירושלים. חברי המשלחת לומדים במשך עשרה ימים עם תלמידי מגמות המדעים והאומנויות בבית"ס. כמו כן משתתפים חברי המשלחת בפעילויות החברתיות שמקיימים תלמידי התיכון, ובפעילות ההתנדבות שהם עורכים במסגרות לטיפול באנשים עם צרכים מיוחדים. מביה"ס נמסר, כי תיכון האמריקני, שנוסד בשנת 1864, בחר לקיים קשרי גומלין עם התיכון הישראלי למדעים ולאומנויות בשל תפיסות העולם הדומות של שני בתיה"ס, המתמקדות בקידום המצוינות מחד, ותרומה לקהילה, מאידך.

מחוז תל אביב

■ היערכות לחירום – כ-4,000 תלמידים ב-11 בתי"ס בבני ברק משתתפים השנה בתוכנית "חוסן חינוך", לפיתוח חוסן במצבי חירום בעורף. על כך נמסר מעיריית בני ברק. עוד נמסר, כי לא-חרונה התקיים כנס בהשתתפות נציגי התוכנית הארצית ורשות החירום האומית, צוותים מהעירייה ומהחינוך העצמאי. המטרה המרכזית של התוכנית, שמוביל השר לביטחון העורף, מתן וילנאי, היא לשפר את היערכות והמוכנות לשעת חירום, באמצעות יצירת תשתית עירונית המשלבת את מערכות החינוך, הבריאות והרווחה. במסגרת התוכנית מוקנים לתלמידים כלים

The Young Scientist Ltd. **המדען הצעיר** בע"מ

**חוגי מדע וטכנולוגיה חווייתיים במחירים אטרקטיביים
 לבתי ספר יסודיים וחטיבות ביניים – כיתות א'-ח'
 חברת המדען הצעיר בע"מ (מאז 1981) שמחה לבשר על
 ליין חדש של קורסים שנתיים מובנים בשיטת
 "עשה זאת בעצמך".**

הקורס השנתי כולל:

- תקליטור הדרכה מלא למורה
- 26 מערכי שיעור מובנים ומפורטים*
- ערכות מדעיות לבנייה פרטניות – כל תלמיד יוצר לעצמו "מיני מעבדה אישית"
- ליווי מקצועי

*ניתן לצפות בשיעור לדוגמא באתר המדען הצעיר

**חפשו אותנו בגוגל או בכתובת YoungScientist.co.il
 לפרטים: ד"ר עקיבא יוסליס – מנכ"ל המדען הצעיר
Philip18@bezeqint.net / 02-5353991**